

Strony informacyjne dla rodziców

Diagnostyczne badanie słuchu

Komitet ds. Słuchu u Niemowląt (JCIH) tworzą specjaliści z dziedzin pediatrii, otologii, logopedii, audiologii, edukacji osób niesłyszących oraz przedstawiciele stanowych programów wczesnego wykrywania i interwencji w zakresie zaburzeń słuchu (EHDH). JCIH opublikował w 2019 roku stanowisko zawierające wytyczne dotyczące ról i obowiązków specjalistów, z którymi mogą Państwo mieć kontakt w trakcie opieki nad nowo zdiagnozowanym dzieckiem niesłyszącym lub niedosłyszącym (DHH).

Pierwszym krokiem jest badanie

Audiolodzy dziecięcy dysponują specjalistycznym sprzętem i odpowiednimi umiejętnościami, aby pracować z niemowlętami. Wykwalifikowanego audiologa dziecięcego w swojej okolicy można znaleźć na stronie: www.ehdipals.org. Do umówienia wizyty może być potrzebne skierowanie od lekarza. W takim przypadku należy poprosić o nie pediatrę lub innego lekarza prowadzącego dziecko.

- Jeśli nie istnieją przeciwwskazania medyczne, diagnostyczne badanie słuchu powinno zostać przeprowadzone przed ukończeniem przez dziecko trzeciego miesiąca życia. W przypadku dzieci starszych może być konieczne podanie środków uspokajających, aby możliwe było przeprowadzenie pełnego badania.
- Obecność płynu w uchu środkowym bywa potocznie nazywana infekcją ucha — jeśli towarzyszy jej stan zapalny, mówimy o zapaleniu ucha środkowego (otitis media), a jeśli nie — o wysięku w uchu środkowym. Większość dzieci doświadcza takich infekcji we wczesnym dzieciństwie. Dzieci niesłyszące lub niedosłyszące mogą mieć także infekcje uszu, które powodują przewodzeniowy ubytek słuchu o charakterze przejściowym. Audiolog dziecięcy potrafi wykluczyć trwały ubytek słuchu, nawet jeśli w uchu obecny jest płyn — zarówno w przypadku infekcji, jak i bez niej. Dlatego szczególnie ważne jest, aby dzieci z obecnością płynu w uchu zostały jak najszybciej przebadane przez doświadczonego audiologa dziecięcego, który pomoże określić rodzaj ubytku słuchu — zwłaszcza jeśli u dziecka występuje zarówno przewodzeniowy, jak i trwały ubytek słuchu.

Umawianie wizyty

- Należy poprosić lekarza prowadzącego dziecko o skierowanie do placówki audiologii dziecięcej, która wykonuje badania słuchu u niemowląt. W znalezieniu odpowiedniego specjalisty może pomóc strona: www.EHDH-PALS.org.
- Warto upewnić się, czy badania słuchu będą objęte ubezpieczeniem zdrowotnym Państwa rodziny.
- Proszę zapytać, jak przygotować dziecko do badania, na przykład, czy należy wstrzymać się z karmieniem lub drzemką przed wizytą.
- W razie potrzeby warto poprosić o obecność tłumacza, który będzie się komunikował w preferowanym przez Państwa języku.

Wytyczne

Informacje przedstawione w tym materiale to uproszczony opis wytycznych opracowanych przez JCIH. Wytyczne te zostały przygotowane z myślą zarówno o specjalistach, jak i o rodzinach, aby określić standardy opieki nad dziećmi w zakresie przesiewowego badania słuchu, diagnozy i wczesnej interwencji. Rodzice powinni traktować te zalecenia jako ogólne wskazówki, pamiętając, że harmonogram działań może się różnić w zależności od sytuacji rodziny.

Pytania, które warto zadać audiologowi

Kolejne kroki po diagnozie

Rodzaje badań słuchu

Wsparcie dla rodziny

Rodzaje badań

Podczas diagnostycznego badania słuchu wykonywanych jest kilka badań dla każdego ucha, aby ustalić:

- Czy występuje ubytek słuchu
- Jaki jest jego stopień (czyli jak głośne dźwięki dziecko jest w stanie usłyszeć)
- Jaki to rodzaj ubytku (czy jest on tymczasowy, czy trwały)

Najczęściej przeprowadza się badanie ABR (Auditory Brainstem Response), czyli rejestrację słuchowych potencjałów wywołanych prądem mózgu. Polega ono na odtwarzaniu dźwięków o różnych częstotliwościach (wysokościach) i natężeniach (głośności) w każdym uchu, a następnie rejestrowaniu reakcji mózgu na te dźwięki za pomocą elektrod umieszczonych na skórze. Dźwięki są podawane zarówno przez ucho, jak i przez kości czaszki, aby określić którą część ucha odpowiada za ewentualny ubytek słuchu.

Niektóre z badań nie określają stopnia ubytku słuchu, ale pozwalają ocenić, jak działają poszczególne części ucha.

- Jednym z takich badań jest tympanometria, która sprawdza, jak dobrze porusza się błona bębenkowa.
- Inną metodą są odruchy akustyczne, które pomagają określić, jaki rodzaj ubytku słuchu może występować.

Zazwyczaj, gdy dziecko ma od sześciu do dziewięciu miesięcy, audiolog może przeprowadzić tzw. badanie behawioralne, np. audiometrię ze wzmocnieniem wizualnym (Visual Reinforcement Audiometry, VRA).

- Podczas tego badania dziecko powinno być w stanie utrzymać głowę i odwrócić się w kierunku dźwięku. Jest to badanie subiektywne, które pokazuje, jak dziecko reaguje na dźwięki.
- W miarę jak dziecko rośnie, audiolog może rozszerzyć badania behawioralne, oceniając reakcje na słowa podczas wykonywania prostych zadań w formie zabawy. Badania behawioralne dostarczają audiologowi najlepszych informacji o tym, jak dziecko rzeczywiście słyszy, a nie tylko o tym, jak działają jego uszy.

Dzieci niesłyszące lub niedosłyszące mogą mieć także inne schorzenia, które utrudniają przeprowadzenie badania słuchu. W takich przypadkach może się zdarzyć, że dziecku nie będzie można podać środków uspokajających ani przeprowadzić badania behawioralnego, dopóki nie będzie starsze.

Co dalej?

Uzyskanie wszystkich potrzebnych wyników badań może wymagać więcej niż jednej wizyty. Badania te pozwalają ustalić, czy dziecko będzie potrzebować interwencji medycznej, aparatu słuchowego, implantu ślimakowego czy też konieczna będzie jedynie obserwacja. Najlepiej, jeśli wszystkie badania uda się przeprowadzić przed ukończeniem przez dziecko trzeciego miesiąca życia, aby potwierdzić, czy jest niesłyszące lub niedosłyszące.

Gdy ubytek słuchu zostanie potwierdzony, audiolog powinien skierować dziecko do programu wczesnej interwencji. Skierowanie może wystawić również lekarz prowadzący, lub mogą się Państwo samodzielnie skontaktować z lokalnym ośrodkiem wczesnej interwencji. Wczesna interwencja powinna rozpocząć się tak szybko, jak to możliwe po potwierdzeniu ubytku słuchu, najlepiej przed ukończeniem przez dziecko szóstego miesiąca życia.